

ЗАРІШНЯК І.М.

СОЦІОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Вінницький навчально-науковий інститут
економіки

Зарішняк І.М.

СОЦІОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ

Навчальний посібник

Вінниця 2017

Розглянуто та рекомендовано на засіданні кафедри гуманітарних і фундаментальних дисциплін, протокол №8 від 21 березня 2017 року

Розглянуто та схвалено науково-методичною радою Вінницького навчально-наукового інституту економіки Тернопільського національного економічного університету, протокол № 5 від 25 квітня 2017 року

Розглянуто та затверджено до друку вченою радою Вінницького навчально-наукового інституту економіки Тернопільського національного економічного університету, протокол № 9 від 25 травня 2017 року

Рецензенти:

Онищук В. М. – завідувач кафедри соціології Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, д-р соціол. наук, професор;

Шахов В. І. – професор кафедри психології та соціальної роботи Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського, д-р пед. наук, професор;

Колос О. В. – доцент кафедри історії України та філософії Вінницького національного аграрного університету, канд. філос. наук, доцент.

Зарішняк І.М. Соціологія та психологія: навч. посіб. /ВННІЕ ТНЕУ. – Вінниця : ФОП Корзун Д.Ю., 2017. – 308 с.

Навчальний посібник укладено відповідно до робочої програми з дисципліни. Навчальне видання призначено для студентів, які вивчають курс "Соціологія та психологія", що передбачає уміння пояснювати, оцінювати, узагальнювати знання про суспільство та людину в контексті системного підходу з елементами структурно-функціонального аналізу; володіння основними соціологічними та психологічними термінами й їх використання під час виступів на семінарах, в дискусіях, диспутах. Конспект лекцій містить стислий зміст програмного матеріалу, мету, основні поняття, план заняття та перелік питань для самоконтролю. Посібник, окрім стислого конспекту лекцій, включає кросворди з питань кожного з розділів, що дає можливість самоперевірки студентами правильності засвоєння питань розділів навчального посібника.

Посібник призначено для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальностей 051 «Економіка» та 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

© Зарішняк І.М., 2017 рік

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА.....	5
РОЗДІЛ 1 ІСТОРИКО-СОЦІОЛОГІЧНЕ ВВЕДЕННЯ.....	8
Лекція 1.1 Вступ до соціології.....	8
Лекція 1.2 Становлення і розвиток соціології як науки.....	21
РОЗДІЛ 2 ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОЇ СОЦІОЛОГІЇ	43
Лекція 2.1 Суспільство як соціокультурна система. Соціальна структура суспільства.....	43
Лекція 2.2 Особистість у системі соціальних зв'язків.....	72
Лекція 2.3 Організаційна структура соціологічної роботи в Україні і проведення соціологічних досліджень.....	91
РОЗДІЛ 3 ПРОЦЕСИ ІНСТИТУАЛІЗАЦІЇ В СОЦІОЛОГІЇ.....	116
Лекція 3.1 Культура як соціальна система.....	116
Лекція 3.2 Економічна соціологія. Соціологія праці та управління	134
Лекція 3.3 Соціологія політики. Соціологія релігії.....	156

РОЗДІЛ 4 ПСИХОЛОГІЯ.....	172
Лекція 4.1 Психологія як наука.....	172
Лекція 4. 2 Психіка та її розвиток.....	192
Лекція 4.3 Форми вияву психіки: психічні процеси, стани і властивості.....	202
Лекція 4. 4 Особистість. Структура особистості.....	222
Лекція 4. 5 Розвиток особистості та її «Я-концепція».....	260
Лекція 4. 6 Діяльність і спілкування як форми активності особистості.....	279
ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ КРОСВОРДІВ.....	301
СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ.....	303

ПЕРЕДМОВА

Майбутній фахівець-економіст повинен мати активну громадянську позицію, пізнати закономірності психічної діяльності особистості, сформувати потребу в особистісному розвитку і навчитися ефективно взаємодіяти з людьми у трансформаційному суспільстві. Соціології належить важлива роль у формуванні громадянської позиції майбутнього спеціаліста. Для виконання службових обов'язків фахівці галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» мають освоїти теоретичні уявлення про закономірності буття суспільства і роль особистості як його громадянина, закономірності психічної діяльності особистості. Майбутнім фахівцям-економістам як громадянам українського суспільства необхідно бути правильно орієнтованими у різних соціально-політичних ситуаціях сучасного суспільного життя. Будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі навчання студенти зможуть після засвоєння соціологічної та психологічної науки.

Метою запропонованого посібника є підвищення рівня соціально-психологічної обізнаності майбутніх економістів: розкриття закономірностей суспільних відносин і пізнання закономірностей психічної діяльності особистості; усвідомлення сутності соціального життя та соціальної структури суспільства; опанування діалектики соціологічного аналізу суспільних відносин, соціальних явищ і процесів; формування потреби в особистісному розвитку фахівця-економіста.

Матеріал посібника допоможе сформувати такі компетентності:

1. Здатність визначати місце і роль людини в системі соціальних зв'язків і грамотно використовувати основні категорії системи соціологічних і психологічних знань та застосовувати на практиці соціологічні й психологічні знання та уміння.

52. Чекан Олена. Відстоюючи українське православ'я. *Тиждень*. 27 липня 2010. URL: <http://tyzhden.ua/Publication/4659> (дата звернення 06.03.2017).

53. Черниш Н.Й. Соціологія: підруч. за рейтингово-модульною системою навч. 5-те вид., перероб. і допов. К.: Знання, 2009. 468 с.

54. Якісні дослідження в соціологічних практиках : навч. посіб. / за ред. Н.Костенко. – Київ. Ін-т соц. НАН України, 2014. 650 с.

Підписано до друку 01.09.2017.

Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Друк цифровий.

Умов. друк. арк. 19,25. Обл.-видавн. арк. 17,9.

Наклад 100 прим. Зам. № 5460.

Віддруковано з оригіналів замовника.

ФОП Корзун Д.Ю.

м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21а.

Тел.: (0432) 69-67-69, 603-000

(096) 97-30-934, (093) 89-13-852

e-mail: info@tvoru.com.ua

<http://www.tvoru.com.ua>